

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
utorak,
25. svibnja 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 94
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

TITO NAS VODI

I znenada posjetio je prošle godine i Šibenik. Nije se znalo da će doći, a vijest je brzinom struje s kraja na kraj obišla grad. Nagrnuli smo sa svih strana i tiskali se da mu budemo što bliže. A drug Tito je, u bijelom odijelu i preplatu od sunca sa cigaretom u lulici, osmjehivao se i pozdravljao rukom. Po ničemu nismo mogli zaključiti da je već u 62. godini života. Samom pojavom, jednostavno ljudskom, ukazao nam se i kao ljepota i svježina našeg naroda. Hitar hod, prirodne kretnje, osmjeh na koji se i sam, nekako od sebe i zadovoljno osmjehneš, i plave oči koje širokom toplinom obuhvaćaju prostor i kojima odzdravljaj svojim pogledom bez trunke strahopoštovanja, opet nekako od sebe, prirodno. A onda onaj tvrd grč oko usta i bora na čelu, što ih je opjevao Nator, kada se Tito uozbilji, kad govori o nepravdi koju nam s raznih strana pokušavaju učiniti, uozbilji te i ti pratiš njegovu misao, da je život borba i da se u plemenitoj i poštenoj borbi kao što je naša, za nezavisnost, socijalističko društvo i mir, treba boriti pošteno, smjelo i uspravno. Snažno smo osjećali da ta snaga Titove ličnosti koja nas privlači, da svojim osjećajima i mislima pratimo njegove osjećaje i misli, potiče otuda što je Tito jednostavan čovjek, sin radničke klase, sin svoga naroda, naš. Takav osjećaj nas je obuzimao kada nam je s terase hotela »Krk« uputio onih nekoliko riječi.

U to vrijeme grlata vlada su-

sjeda s druge strane Jadrana tek je počela umjetno nadimati tršćansko pitanje. Tito nam je kratko kazao da budemo spokojni, da bez straha nastavimo svojim mirnim radom. Kasnije smo, iako prostorno odijeljeni, gledali njegov lik i slušali njegov glas u Okroglici i Splitu. A kada je došla anglo-američka odluka o Trstu gledali smo ga i slušali u Nišu i Skopju. Činilo nam se da, iako udaljen od nas, govori opet s terase hotela »Krk«, da ga eto vidimo pred sobom, uzvraćamo na njegov osmjeh ili na njegovo ozbiljno lice s grčem oko usta i s borem na čelu. I mi smo, uza sav opravdani gnjev, bili spokojni, uvjereni u svoju snagu.

Zašto?

Radi toga, jer mi zajedno s Titom i pod njegovim vodstvom osjećamo i vidimo tu svoju snagu, snagu koja je odavna proklimala u našoj radničkoj klasi i radnom narodu, koja je plamenom svijesti i jasnoće cilja uništavala stotruko jačeg neprijatelja u Narodno-oslobodilačkoj borbi, koja je nakon toga u obnovi zemlje i izgradnji socijalizma ostvarila u kratko vrijeme neviđena djela materijalnog i kulturnog razvitka, koja se othvala Staljinovom imperijalističkom kolosu.

Snaga naroda i Tita je jedinstvena. Tito uvijek ističe da svoju snagu dobiva od snage radnog naroda, a mi kažemo da svoju snagu prekaljujemo njegovom snagom, njegovim primjerom. To je jednostavna istina o tome zašto su naši narodi i Tito — voda jedno. Svojim

djelom drug Tito je nadahnuo i nove generacije i generacije naših naroda, koje će doći, da se ustrajno bore za socijalizam i komunizam, za uvijek ljepši život čovjeka i bratstvo među ljudima i narodima. Besmrtnost Titova djela je u sadašnjosti i budućnosti naših naroda. I ne samo naših. Zajednica čovječanstva uvijek je iskreno poštovala velike ljudskog duha, lučonoše i bore za njen napredak, pa ma kom narodu oni pripadali. Nspredne snage u svijetu cijene i poštuju danas druga Tita. Mi se time ponosimo, jer cijeneći njega one cijene i poštuju naše narode. Osobi i djelu druga Tita nije potrebno umjetno hvajljenje. O njemu ljudski najveličanstvenijim jezikom govori njegovo djelo i s njim zajedno i nerazdvojno djelo naših naroda.

Tito je divni predstavnik pobjede socijalizma, pobjede radnog naroda, mira i bratstva među narodima. Predstavnik čije će plemenitosti i dalje neumorno i neustrašivo kucati u teškoj borbi za taj cilj naših naroda i čitavog čovječanstva.

Junaštvom, plemenitošću i mudrošću, Tito, sin naših naroda, njihov voda i učitelj, kroz sve teškoće smiono, siguran u svoju snagu i snagu radnog naroda, upravlja našim socijalističkim brodom. Brod velikog komilara i njegova naroda oluje samo jačaju, približuju zoru, približuju cilj.

Neka nam, na sreću naših naroda i miroljubivog čovječanstva, još dugo poživi naš Tito.

Neka prigodom njegovog 62. rođendana snažno odjekuje: Mi smo Titovi — Tito je naš.

Godišnjica smrti Narodnog heroja Rade Končara

Povodom 12-godišnjice smrti Narodnog heroja Rade Končara, održana je 22. o. m. svečana komemoracija na igralištu, gdje su talijanski fašisti zajedno sa drugom Radom Končarom strijeljali još 26 drugova.

Članovi Gradskog i Kotarskog komiteta SK, predstavnici Socijalističkog saveza, JNA, Saveza boraca, Ratnih vojnih invalida, Mjesnog sindikalnog vijeća, predstavnici radnih kolektiva, društvenih organizacija i ustanova, te brojno građanstvo odali su dužnu počast Narodnom heroju Radi Končaru i drugovima.

Uz zvuke »Lenjinovog posmrtnog marša« koji je intonirala vojna glazba, položeni su vijenci na betonske stubove za koje su, u momentu pogubljenja, bili privezani Rade Končar i drugovi. U ime Gradskog i Kotarskog komiteta SK, vijenac je položio Ante Baljkas, u ime naroda grada i kotara Pere Škarica, u ime organizacije Saveza boraca Ivo Ninić, a u ime Mjesnog sindikalnog vijeća vijenac je položio Ante Bego-Giljak. Položen je i vijenac radnog kolektiva Tvornice »Rade Končar« iz Zagreba.

Evocirajući uspomenu na druga Radu Končara, predsjednik organizacije Saveza boraca drug Ivo Ninić je u svom govoru istakao njegovu ogromnu u-

logu u organiziranju Narodnog ustanka u Hrvatskoj. Rasvijetlio je lik Rade Končara, heroja i neustrašivog borca za prava radničke klase, čovjeka koji se nepokolebljivo do posljednjeg daha borio za pobjedu tih prava i slobodu svoje zemlje.

Intoniranjem posmrtnog marša završena je komemoracija neumrlom Narodnom heroju Radi Končaru.

USPJELA VOJNA VJEŽBA

U čast 62. rođendana druga Tita u nedjelju 23. o. m. organizacija Saveza boraca uz stručnu pomoć Udruženja rezervnih oficira održala je uspješnu vojnu vježbu — bataljon u napadu.

Vježba je održana u predjelu Dubrava. Izvođača vježbe i promatrača bilo je oko 1.000.

Izvođenje same vježbe, te pažnja i komentari promatrača, pokazalo je da rezervni oficiri dobro poznaju osnovne radnje, da su im u živom sjećanju nebrojene borbe u kojima su sudjelovali u NOB, i ono znanje koje su stekli nakon oslobođenja.

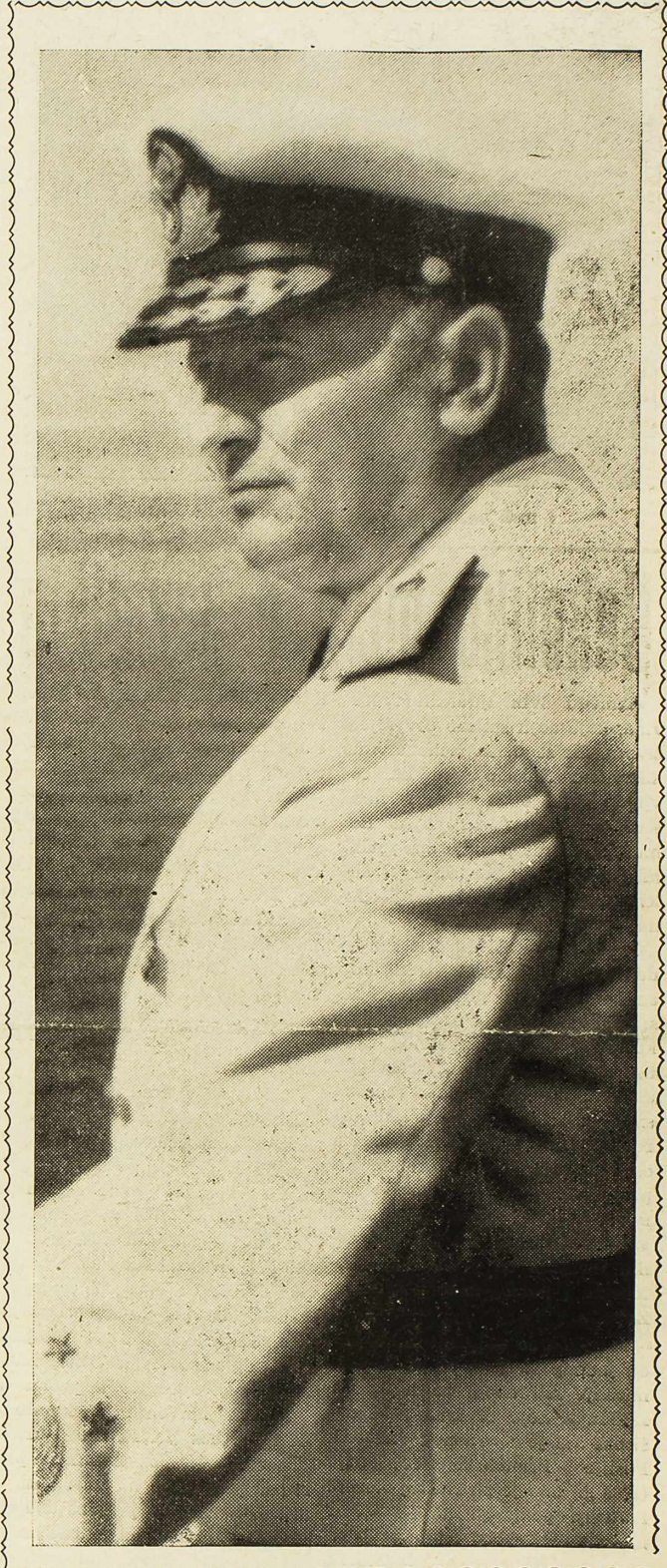
Povodom izazova talijanskih imperijalista

Gusarski provokatori

Talijanski imperijalisti izazvali su 20. o. m. u vodama otoka Zirja težak incident. Njihov ratni brod ustremio se na naš patrolni čamac koji je hvatao talijanske ribarice (koče) što su loville u našim vodama. Goneći 11 talijanskih ribarica naš patrolni čamac uhvatio je jednu i na nju postavio stražu od četiri vojnika koji su je trebali odvesti u Šibenik. Naš patrolni čamac se povukao da ne bi došlo do još težeg incidenta, ali ga je talijanski ratni brod nastavio da slijedi, te je za čitavu milju ušao u naše teritorijalne vode. To je iskorištila ona ribarica i otplovila u pravcu Italije sa ona četiri naša vojnika.

Povodom tog incidenta naš Državni sekretarijat za inozemne poslove uložio je oštar protest. Naši vojnici već su vraćeni u domovinu.

Činjenice u vezi s tim incidentom pokazuju da je posrijedi talijanska provokacija. Talijanski ratni brod nije se slučajno po-

U čast 62. rođendana druga Tita u nedjelju 23. o. m. organizacija Saveza boraca uz stručnu pomoć Udruženja rezervnih oficira održala je uspješnu vojnu vježbu — bataljon u napadu.

Vježba je održana u predjelu Dubrava. Izvođača vježbe i promatrača bilo je oko 1.000.

Izvođenje same vježbe, te pažnja i komentari promatrača, pokazalo je da rezervni oficiri dobro poznaju osnovne radnje, da su im u živom sjećanju nebrojene borbe u kojima su sudjelovali u NOB, i ono znanje koje su stekli nakon oslobođenja.

Od prvog časa kada su vidjeli da postoje realne mogućnosti za razvijanje suradnje između Turske, Grčke i Jugoslavije, talijanski imperijalisti počeli su odapinjati svoje otrovne strijele, uzalud pokušavajući da to spriječe. Suradnja triju balkanskih zemalja toliko se razvila da sada predstoji zaključenje saveza. Zbog toga talijanski imperijalisti upravo su bijesni. Izolirati Jugoslaviju — postala je njihova fiksna ideja. Mislili su da će u okviru Atlantskog pakta ostvariti nekakovu svoju rukovodeću ulogu u istočnom Sredozemlju, ali su ih Grčka i Turska dostojanstveno odbile. Ne ide im u glavu da su prošla vremena talijanskog imperijalizma na Balkanu i da oni danas mogu

(Nastavak na 2. strani)

Sa dočeka štafete naroda Hrvatske

Zapis o tri viđenja

I naši najmlađi nose pozdrave svome Titu

Nekoliko misli o kazalištu

»Između svih ljudskih tvorevina, koje daju smisao čovječjem životu, mi se beskonačno divimo kazalištu. Kazalište je lik čovjeka, koje je u svojoj misli stvorio čovjek«. Te riječi Romain Rollanda plod su one velike misije koju je kazalište vršilo kroz historiju od najranijih dana.

Ne ćemo kazati da smo mi jedan od onih rijetkih naroda koji su se ogorčeno borili kroz historiju za svoja nacionalna i kulturna prava, slobodnog ekonomskog i kulturnog razvitka, ali možemo mirne duše reći da smo jedan od onih rijetkih naroda koji je izborio barem osnovne elemente, potrebne za prosperitet jednog naroda-slobodu, a to je više od podmlukih »zvona Kremlija« na Istoku i raznih instituta za proizvodnju atomske i hidrogenske bombe na Zapadu.

Francuzi su se prije nešto više od jednog stoljeća borili za formiranje narodnog kazališta, kazališta u koje bi imali pristup široki slojevi radnog naroda. Poslije Francuske revolucije (1789 g.) bilo je po čitavoj Europi i Rusiji pokušaja da se stvori kazalište za narod i unatoč svim naporima do pravog kazališta za široke mase nije došlo. U praksi se pokazalo da za kulturni razvitak jednog naroda nije dovoljna samo nacionalna sloboda. Do pravog narodnog kazališta, kazališta za široke slojeve radnog naroda, može doći samo u zemlji gdje je izvojevana nacionalna i socijalna sloboda, u kojoj je osigurano pravo svakom čovjeku na kulturno uzdizanje.

Ta tekovina naše narodno-oslobodilačke borbe ovjekovječena je u našem Ustavu formulacijom: Država pomaže nauku i umjetnost u cilju razvitka narodne kulture i narodnog blagostanja. Time je ujedno ozakonjen i smisao funkcije pravog kazališta, a taj je: sjedinjavanje mase gledalaca u ideju skupne akcije, u proživljavanje najčišćih ljudskih vrijednosti. To kolektivno doživljavanje je ono zbog čega je kazalište od uvijek i zauzimalo tako važno socijalno mjesto. Sve takozvane krize u historiji kazališta bile su praćene ili namjernim zataškavanjem ili zaboravljanjem upravo te socijalne podloge kazališta.

Louis-Sebastian Mercia, nadahnut Shakespearom, veliki slijedbenik i učenik Rousseau-a i Diderot-a, ujedinio je u sebi najrazličitije tendencije velikih ljudi i njihovih misli o funkciji

kazališta u formiranju ljudske svijesti. On odučno traži stvaranje narodnog kazališta, namijenjenog narodu. U smislu Shakespearovih i Diderotovih estetskih koncepcija, te Rousseau-ovih moralnih zeja, on traži kazalište koje će, »utjecati na način života i na običaje svojih sugradana«. I dalje: »kazalište je najefikasnije i najprikladnije sredstvo da ljudski um naoruza nepobjedivom snagom i da odjednom pred čitavim narodom prospe ogromni mlaz svjetlosti«.

Kako su cijevali veliki francuski revolucionari uoči kazališta u prosvjedaivanju masa dovoljno je navesti samo ove primjere: komitet javne sigurnosti preporuča 21. I. 1794. direktorima raznih pariških kazališta: da od svojih kazališta načine školu pristojnosti, lijepog ponasanja i dobrih običaja, da uz patriotske komade prikazuju i one u kojima će se ogledati vrline ličnog života. Baissy d'Angles u pismu upućenom konventu i komitetu za prosvjetu (13. II. 1794.) traži: da se zauzmu za kazališne priredbe, jer da će im narod za to biti zahvalan, da prikazuju djela umiranih velikana, da ističu, što je moguće više, slavne narodne događaje koji će živjeti u pokoljenjima. Smatrajući kazalište, nastavlja on, kao najprikladniju ustanovu za usavršavanje društvene organizacije, prosvjedaivanje i poboljšanje ljudi, vi ne smijete dozvoliti da ono bude predmet financijske špekulacije već ga morate proglasiti narodnim pouzdanjem. Neka to bude najvažniji predmet vašeg javnog djelovanja. Tako ćete uzdići ljudski duh do još višeg stupnja a narodu pružiti uvijek svježji izvor pouke i užitka i tako ćete moći formirati nacionalni karakter.«

Pedeset godina kasnije Michelet, pisac historije francuske revolucije, instinktivno je nastavio revolucionarnu tradiciju narodnog kazališta i objasnio je ovim riječima: »Stupajte pred narodom. Poučavajte ga i učite onome što je odgovorilo sve stare slavne narode. Dajte mu zaista narodno kazalište. I u takvom kazalištu prikažite mu njegovu veliku legendu, njegovu djelo i sve što je stvorio. Kazalište je najmoćnije odgojno sredstvo, najsilniji faktor zblizavanja ljudi, jedina i najbolja nada za obnovu naroda. Govorim o jednom beskrajno narodnom kazalištu... oh da mi je prije smrti vidjeti kazalište u kojem bi se začulo bratstvo naroda... Je-

savršeno sam svijestan koliko je to teško biti uvjeren u slučaju kao što je ovaj, t. j. kad se — ne možda objavljuje zapisani stari nego kad se tek danas sastavlja i piše zapis o događaju, koji se je zbio pred više od dvadesetpet godina... Nakon toliko godina, danas, teško je biti uvjeren opisujući takav jedan doživljaj, i to ne zbog toga, što je sjećanje možda izbljedito, (iako što se tiče pojedinosti ima, dakako, i toga) nego zbog činjenice, da je opisivač događaja handicapiran, premašen historijskim događajima. Riječ je tu, naime, o tom, da je u međuvremenu »mehaničarski pomoćnik« iz policijske kartoteke (iako i onda politička ličnost krupnog, makar ilegalnog, značenja) postao — šef socijalističke zemlje, prvorazredna politička ličnost u svjetskim razmjerima. Riječ je u drugu Titu. U takovom slučaju opisivaču može svak dobaciti onu poznatu, »superlornu« ili pak prezrivu (što mu dođe na isto): lako je sad pričati!

Pa ipak! Pokušat ću, kazat ću, što sam onda, godine 1928., doživio, t. j. koliko je to snažan doživljaj bio, jer — srećom postoje olakšice. Postoje mnogobrojna — vjerodostojna, provjerena i dokumentirana — svjedočanstva i historijski podaci, koji svi svjedoče, da je drug Tito, današnji slavljnik, i onda, u ono vrijeme, za sve one, koji su ga poznavali ili ma i samo vidjeli, značio i na njih djelovao, onda, isto tako snažno, herojski i plemenito kao i danas. Tako i ja mogu danas priložiti skromno svjedočanstvo pišući ovaj kratki zapis, u stvari, što se kaže, dvije riječi.

Ja sam druga Tita prvi put vidio jeseni 1928. u predvečerje šestojanuarske diktature, kada je zagrebačka policija, tako kazavši, u okviru prvih priprema za tu diktaturu, napakovala Komunističkoj partiji Jugoslavije t. zv. »bombaški proces«. Zatvorenih je tad bilo više, a na suđenje je izvedeno njih šest. Glavnooptuženi je bio drug Tito. Policija je proces pripremala s velikom bukom i reklamom hvastajući se kapitalnim uspjehom. U stvari, proces je sasvim promašio svoju svrhu. Prvo, tamo se je dogodilo to, da je, prvi put u borbi KPJ, jedan optuženi, drug Tito, izjavio klasnom neprijatelju u brk:

— Jest, ja sam član ilegalne Komunističke partije Jugoslavije, radio sam na širenju komunističkih ideja, propagirao sam komunizam. Buržoaski sud — ne priznajem! — Mobilizatorsko djelovanje te junačke izjave bilo je ogromno. Drugo, i sama režimska štampa je (makar i nehotice) otkrila filasco policije i režima, jer se je čak i prema pisanju te štampe vidjelo, da proces nije zaplašio nikog, a najmanje radničku klasu. I, ne samo da taj proces nije kompromitirao Partiju već joj je naprotiv podigao i ugled i popularnost. Sudska dvorana je za čitavo vrijeme suđenja bila dupkom puna, pogotovo mladih ljudi — radnika i studenata — koji su tamo slušali svoj prvi visoki politički seminar, zorno se učeci revolucionarnoj borbi i držanju pred klasnim neprijateljem.

Nažalost, nisam prisustvovao čitavom suđenju već samo posljednjem danu suđenja i, nekoliko dana kasnije, proglašenju presude. Sudske dvorane uopće, a pogotovo one starinske, nekako tugaljivo impresioniraju čovjeka, a u onoj apsolutnoj sivoći paragrafenreiterovskog svetišta Stola sedmice u Zagrebu bilo je, onog mračnog (i kišovitog) novembarskog dana proglašenja presude, pogotovo tmurno, štaviše — grobno. A ipak, ja sam baš u toj dvorani stekao najjači utisak čita-

onog mračnog divnog novembarskog dana godine hiljadudevstotinadvadesetosme.

To, međutim, nije bio jedini put, što vidje drugu Tita. Jeseni godine 1943., skoro točno na petnaestu godišnjicu tog doživljaja, na oslobođenom teritoriju, u Velaluki, u Komandi mjestu zastao sam najednom oči: na zidu je stajao okvir, a u njemu onaj isti glavnooptuženi iz sudske dvorane u Zagrebu godine 1928., sad već upravo legendarni heroj naših naroda. Bila je to fotografija druga Tita negdje, čini mi se, iz V. ofanzive...

Treći put, ali tad opet osobno, vidio sam druga Tita lanjskog septembra, gotovo na 25. obljetnicu »bombaškog procesa«, na zboru u Splitu povodom proslave VIII. dalmatinskog korpusa. Skromno, a ipak dovoljno, da obogati čitav jedan život... meni, jednako kao i onom starom seljaku iz splitske okolice, koji je lane, na tom istom zboru, muku mučio i satima se i rukama i nogama branio, da bi se održao na mjestu s kojeg je mogao vidjeti Tita. A onda, kad ga je, već iscrpljen od umora, konačno ugledao, izrazio je uzbuđeno oduševljenje te zadovoljno ustupio svoje dobro mjesto drugom: njemu je dosta što »ga je vidija« i »on je sritan, pad sad neka ga vide i drugi...«

To sam vidio, osjetio i shvatio

D—o.

Sa prošlogodišnjeg posjeta druga Tita Zatonu

Uredjenje prodavaonica

Još uvijek ima nekoliko prodavaonica i radnji koje se nalaze u dosta zapuštenom stanju. U tome prednjače neke prodavaonice vina i prehrambenih artikala, zatim mesarnice i brijačnice. I kulturno usluživanje u tim radnjama nije na visini. Stoga su pojedini zainteresirani faktori odlučili o tome povesti računa, kako bi se takve prodavaonice i radnje dovele u ispravno stanje. U tu je svrhu osnovana komisija, koju sačinjavaju članovi sanitarne inspekcije, odjela privrede i komunalnih poslova pri NO-u gradske općine, koji će izvršiti obilazak svih takvih radnji i prodavaonica. NO gradske općine je prethodno izdao jedan oglas za njihovo uredjenje.

dinstveno, silno kazalište koje priređuje predstave po selima i varošima, u kojem će snaga talenta, stvaralačka moć srca i polet mašte novih narodnih slojeva preuzeti časniju ulogu.

Michelet i mnogi drugi koji su sanjali o takvom kazalištu nisu ga dočekali. Dočekali smo ga mi kao jednu od tekovina narodno oslobodilačke borbe i dužni smo ga čuvati, gajiti kao školu širokih masa, istinski slobodnih.

M. Merle

Povodom izazova talijanskih imperijalista

(Nastavak sa 1. strane)

samo ravnopravno surađivati u ovom dijelu svijeta. Radi svojih sebičnih interesa ti veliki branitelji Evrope (kao sebe pokušavaju prikazati) nastoje razbiti savez Grčke, Turske i Jugoslavije, taj snažan bedem evropskog i svjetskog mira. Nemoćni da to učine ludački kuju provokacije i izazivaju incidente (kao što je i ovaj kod Zirja) i historično viču, da je ispunjenje odluke od 8. listopada 1953. g. o Trstu njihov uvjet za pristupanje Evropskoj obrambenoj zajednici. Tako se ti bajni evropejci na djelu pokazuju kao antievropejci. Oni su za Evropu koja bi im dopuštala da u njoj opet razvijaju svoj poraženi imperijalizam, u prvom redu protiv naroda Balkana. Izazivati incidente i namjerno držati otvorenim i napetim trčansko pitanje, to su sredstva njihove politike mućenja i pokušaji da izoliraju Jugoslaviju i ometu razvijanje trojnog saveza na Balkanu, ne bi li na taj način odškrinuli vrata svom imperijalizmu. U tome je talijanska vlada u dlaku slična vladi SSSR-a.

Više je nego sigurno da talijanska vlada u tome ne će uspjeti. Trojni savez je na pomo-

panj. Program, koji se sastojao od dva skeča, nekoliko pjesama i jedne folklorne točke, oduševio je publiku koja je do posljednjeg mjesta ispunila dvoranu. Poslije priredbe razvila se zabava.

G.

AKTIVNOST OKUD »MATE BUJAS«

OKUD »Mate Bujas« nedavno je gostovalo u Zlarinu, Vodica-ma, Skradinu i Devrskama, sa dosta uspjeha.

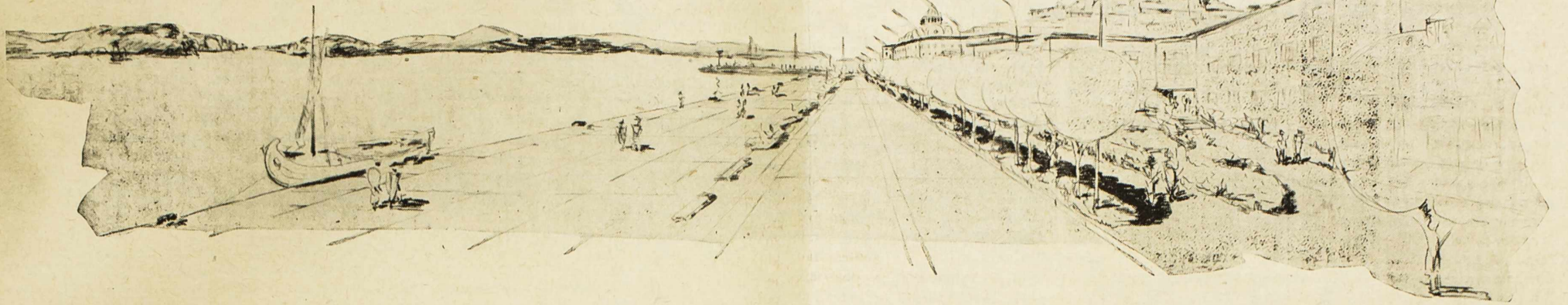
Ne samo na selu, nego i u svojim prostorijama, budući učitelji izveli su nekoliko dramskih radnji. Svakodnevne probe, kojima je rukovodio Josip Vikario, član Narodnog kazališta, došle su do punog izražaja u komadu »Celenkine sandžije«. Također su postigli uspjeha i u Nušićevom komadu »Običan čovek«, koji je dva puta prikazivan u Narodnom kazalištu, kao i u komadu »Spaseno svijetlo«, gdje su pomogli organizaciji Kotarskog odbora Crvenog križa.

Za članove osnovne organizacije Socijalističkog saveza Plišac, III. razredi učiteljske škole dali su dvije uspješne priredbe.

J. Grbelja

Prošle subote diletantska grupa iz Ražina posjellila je Kra-

Obala u perspektivi

Svrha ovog napisa nije davanje ocjene urbanističkom rješenju sibenске obale, kakovo je predložio u svom elaboratu ing. doc. D. Boltar. Ovo će biti kratak prikaz predloženih rješenja iz spomenutog elaborata, jer je nesumnjivo, da svakog zanima, kako se može i kako bi trebalo izgraditi obalu grada, u kojem provodi svoj život. Prijedlozi ing. doc. Boltara nisu definitivni. Njih se može kritizirati. Dapače, kritika i sugestije su vrlo poželjne, i to od što šireg kruga građana. Stoga je svrha ovog napisa, da omogući građanima upoznavanje s predloženim rješenjima, kako bi mogli izići sa svojim prijedlozima i mišljenjima pred javnost, odnosno svoja mišljenja ili prijedloge u bilo kojoj formi iznijeti narodnom odboru gradske općine.

Kod urbanističkog rješenja obalnog prostora Sibenika predloženo je projekt naslojao riješiti tri osnovna pitanja. To je na prvom mjesu pitanje kontakta obale s gradom, zatim pitanje uzdužnog saobraćaja obalom i konačno pitanje smještaja određenih sadržaja na pojedinim obalnim sektorima.

Pri zahvatu ovih pitanja, predloženi projekt je imao u vidu postojeće stanje na obali i mogućnosti dalje izgradnje obale, kao i to, da se pri reguliranju ovog područja grada pojedini razliciti sadržaji, koji će se razvijati duž obale, tako povežu uzdužnim rješenjem, da tvore jednu harmoničnu cjelinu. Osim toga, prodorima iz grada na obalu, htjelo se obalu povezati s gradom ne samo prometno, već sadržajno i vizuelno.

Današnji gradski centar je svakako Poljana, predio udaljen i odvojen od mora. Život se građana odvija na moru veoma oskudno, tek onoliko, koliko je nužno za obavljanje poslova vezanih neposredno s morem i pomorskim saobraćajem. Po tome naš grad, odnosno život u njemu, ima najmanje karakteristika primorskog grada. To je minus u gradskom životu i njega je svakako trebalo naknaditi u planovima uređenja obale.

Zato urbanističko rješenje obale moralo je u prvom redu voditi računa o tom približavanju gradskog života obali. Predloženi projekt ing. doc. Boltara ovo riješava organizacijom novog gradskog centra u Dragi, preko kojeg se s Poljane nizom trgova dovodi život na obalu. Naravno, da bi odnosi prostori bili ispunjeni određenim sadržajima, kao što su trgovački, administrativni i dijelom društveno-kulturni objekti s odgovarajućim životom koji svojom namjenom privlače.

Prilaz s Poljane kroz Dragu na obalu vodio bi jednim pješačkim putem, koji bi se gubio na trgu u Dragi s kojeg trga bi bio otvoren pogled na saobraćajni trg i more. Na spomenutom trgu u Dragi završavao bi i drugi pješački put, koji bi dolazio preko nove tržnice od istočne strane grada. Trg u Dragi bio bi povezan sa po nivou nižim saobraćajnim trgov na obali pred putničkom stanicom, a s ovog bi

se trga na dvije suprotne strane odvijao koški saobraćaj prema glavnim gradskim saobraćajnicama.

Prikazana veza grada s obalom bila bi sasvim nova i ona je u skladu s već prihvaćenim projektima regulacije Drage. Osim toga navedeni prodori prema moru su ujedno najširi i najinteresantiji. Njih ne smijemo gledati kao beživotne, jer otvaranjem novih sadržaja u predjelu Drage i obale pred Dragom, obogatit će se život tog područja. Pomicanje glavnih prodora iz grada na obalu prema jugu ima i drugi smisao. Naime, grad se rapidno razvija i širi baš u tom smjeru, tako da Draga postaje prirodni centar i najbliže mjesto, na koje može doći do mora stanovnik istočnog i južnog dijela grada.

Nego, osim ovih veza postoje i druge, koje bi se i dalje koristile, ili koje bi se u budućem izvele. To je u prvom redu put uz poštu, a usporedo s tim prolaz kroz gradske prilivlje, koji bi se bolje uredili pri regeneraciji samog parka, koju što skorije treba izvršiti. Dalji prodori za pješačke, oni iz historičkog dijela grada, vodili bi: jedan s predjela sv. Frane, koji bi silazio stubama na mjestu, gdje je danas restauracija »Ljubljana«, zatim prolaz kroz Dobrić i dalje drugi postojeći prolaz. Od novih jedan bi se probio u Docu uz bedem i drugi opet u Docu, koji bi povežao uzdužnu saobraćajnicu obale s Crnicom i sadržajima, koji se tamo misle stvoriti (sportski, rekreativni predio).

Uzdužno rješenje obalnog prostora polazi sa stanovišta, da se postojeći obalni rub u osnovi ne mijenja. Istina, bilo bi nekih izmjena, ali bi one bile izvršene u okviru postojećeg stanja. Izrazitije promjene bi se svodile

na jedan gat pred kulom kneževе palače, zatim u reorganizaciji dolačkih mandrača i u zatvaranju sportske luke u Docu.

Čitav predio obale imao bi biti povezan jednom saobraćajnicom ograničenog prometa širine 6 m. Ova saobraćajnica išla bi od prilike usporedo s obalom na daljini od 7,5 m. Ovaj prostor od 7,5 m u širini trebao bi biti popločan kamenom. Betonska cesta od ovog prostora ne bi bila odijeljena višom ili nižom razinom, već samo otčićima zelenila. Promet pješačka razvijao bi se uglavnom između trake ceste iz grada. Tu je predviđen i drvored na nekim mjestima, a negdje (u nišama) zelene površine.

Sadržaji duž obale bili bi različito raspoređeni. Tako je određeno mjesto saobraćajnog trga, prostora za turističke objekte, razni prostori za odmor i igru, šetni dio obale, koji bi se kombinirao s dijelom za lokalni pomorski saobraćaj, predio za smještaj ribarskih i sl. brodova, sportska luka i t. d.

U vezi s općim rješenjem obale, riješilo bi se i pitanje osvjetljenja. Medutim, ovo pitanje nije riješeno jedinstveno za cijeli prostor, već je ono riješavano u vezi s namjenom pojedinih obalnih sektora.

Svakako, pitanje sadržaja, kako bi se organizirali i razvili na pojedinim sektorima obale, kao i pitanje osvjetljenja, te putanje obrade zelenih površina na obalnom prostoru — pitanja su prilično široka i veoma zanimljiva. Radi toga će ta pitanja biti posebno izložena u narednom napisu, naravno držeći se onoga kako je predložio projekt ing. doc. Boltara, a o kojem — opet ponavljamo — može se i treba da diskutira.

Kategorizacija stanova

Nedavno je pri NO-u gradske općine osnovana komisija koja ima zadatak da, na temelju Odluke o osnivanju stambene zajednice, o načinu rada i izboru kućnih savjeta i kategorizaciji stanova, izvrši potrebna mjerenja, utvrdi kvalitet i broj prostorija svih stanova na području grada. Komisija je započela rad 17. o. mj. Čim bude završen ovaj dio posla, svi kućevlasnici kao i stanari i sustanari dobit će rješenja o kategorizaciji stanova.

SAMOSTALNE RADNJE

Pored novooosnovanog slastičarskog poduzeća, koje je započelo samostalno djelovati prije dva mjeseca, 1. lipnja o. g. izdvojit će se također iz ugostiteljskog poduzeća »Jadrija« tri restorana i to »Rijeka«, »Ljubljana« i Narodni restoran. Svaki od ovih restorana poslovat će kao zasebna privredna jedinica. Reorganizacija na području ugostiteljske mreže i dalje će se sprovdavati.

I u trgovačkoj mreži vrše se pripreme oko ekonomskog osamostaljenja nekih radnji u okviru poduzeća.

Pod upravu stambene zajednice, kako je dosad utvrđeno, potpale su 94 zgrade, ali i taj će se broj vjerojatno smanjiti. Ovdje nisu uračunate one zgrade koje se inače nalaze u sastavu Uprave državnih stambenih zgrada. I one će također ući pod upravu stambene zajednice. Stanovi će biti podijeljeni na sedam kategorija, a čitav grad na dvije zone. Jedna zona zauzimat će prostor od Crnice do Križa, a druga područje Križa, Mandarine i Ražina. Predviđa se da će stanarina u prvoj zoni biti povišena za 10%, a u drugoj za 5%.

PRVA GRUPA TURISTA

Prošlog tjedna doputovala je u naš grad prva grupa od 27 turista iz Švicarske. Gosti su za vrijeme jednodnevnog boravka obišli kulturno-historijske znamenitosti Sibenika, a zatim su posjetili slapove Krke.

Nakon što su proboravili jednu noć u hotelu »Krka«, gosti su prosljedili put Rijeke. Dolazak ove grupe turista bio je prethodno prijavljen kod mjesnog »Putnika«, koji je i preuzeo organizaciju za njihov smještaj.

Šibenik kroz tjedan

Narodno kazalište

CETVRTAK, 27. V. — MLETAČKI TROJCI — komedija po zapisima A. Collalta.
SUBOTA, 29. V. — VESELA UDOVICA — opereta od Lehara. U jednoj od glavnih uloga nastupa Antun Cimerman.
NEDJELJA, 30. V. — MLETAČKI TROJCI — komedija po zapisima A. Collalta. Početak predstava u 20 sati.
UTORAK, 1. VI. — MLETAČKI TROJCI — predstava za pripadnike JNA. Početak u 16 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera engleskog filma — KAPETANOV RAJ — Dodatak: Filmske novosti br. 18. (do 30. V.)
Premijera francuske filmske komedije — GOSPODIN HULOT NA ODMORU — (31. V. do 5. VI.)
SLOBODA: premijera njemačkog filma — SANJALACKE USNE — (27. do 31. V.)
Premijera američkog filma u bojama — OSVAJANJE MONT EVERESTA — (1.—6. VI.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Tonka, kći Nikole i Stane Gladovič; Mira, kći Mile i Kate Pancirov; Jadranka, kći Nikole i Marije Bijelić; Maja, kći Mirka i Ljubice Ilić; Marica, kći Mladena i Marije Govič; Zdravko, sin Stanka i Vice Plenča; Mirjana, kći Miroslava i Marije Pašara; Jasminka, kći Tomislava i Nedjeljke Mikulandra; Tihomir, sin Branka i Vinke Cvrlje; Radojka, kći Frane i Anke Crnogača; Milena, kći Dinka i Marice Barin; Nebojša, sin Jose i Marije Veldić; Dijana, kći Mirka i Ruže Vuksić; Anka, kći Josipa i Jakovice Roško; Mara, kći Jakova i Frane Vuksić; Jadranka, kći Krešimira i Zore Tomić; Petar, sin Duje i Dare Novaković; Branko, sin Milana i Milene Tankosić; Zdenko, sin Ive i Janje Lambaša i Zora, kći Vojislava i Dragice Vujović.

VJENČANI

Titlić Marijan, tesar — Pupavac Draginja, domaćica; Vuknović Spiro, parketar — Vučak Milka, radnica; Sekulić Krste, zemljoradnik — Skugor rod. Rupić Slavka, domaćica i Cukrov Ante, konobar — Antić Slavka, domaćica.

UMRLI

Merlak Jovanka rod. Njeguš, stara 75 god.

NOVO PODUZEĆE

»GRADSKA MLJEKARA«

1. lipnja o. g. izdvađa se iz trgovačkog poduzeća »Voće« prodavaonica mlijeka i mliječnih proizvoda, te se osniva samostalno poduzeće pod nazivom »Gradska mljekara«. U sastavu ovog poduzeća djelovat će, pored pomenute prodavaonice, i moderni mliječni restoran koji će biti opskrbljen svim mliječnim proizvodima kao i kuhanim mlijekom.

IZ STAROGA ŠIBENIKA

PRVI ŠIBENSKI KINEMATOGRAF

1908. g. dobio je Šibenik svoje prvo kinematografsko poduzeće i doživio senzaciju prve filmske izvedbe. Poduzeće Sibenčanin Ugo Fosco, trgovac i vlasnik uskarnice, namaknuo je kapital, a Istranin Ettore Zorzenoni, preduzmač električar, uložio svoje stručno znanje, i tako je nastalo poduzeće »The Edison Kinematograf«.

Prva kinematografska predstava, pokusna, davana je 31. svibnja. Sibeniski polutjednik »Hrvatska riječ« donio je o njoj ovo:

»U nedjelju uvečer u atriju mjesnog kazališta bila je prva, ali pokušajna predstava kinematografa, što ga namjestiše gg. U. Fosco i E. Zorzenoni. Pristup su imali samo pozvanici. Kinematografski stroj je najnovijeg suštava i projektira slike, koje se odlikuju čistoćom, bistrinom i svjetlošću. Titranje prizora dobrano je uklonjeno, pače ima časa kad ga se ni ne zamjećuje. U intervalima ili preko predstave udara električni glasovir, vlasništvo g. F. Crljenka. — Ovo poduzeće ovako lijepo uređeno, lako i da lijepo uspije, tim više što obećava raznovrsne zabavne i poučne programe. U nedjelju počinju redovite predstave. Iste večeri bit će od 6 do 9 sati tri zabave zasebice.«

S danom 7. lipnja »Edisonkino« počinje svojom djelatnošću za javnost, davajući svakog dana po tri predstave. Program se mijenjao svaka tri-četiri dana. Davani su u prvo vrijeme samo kraći filmovi, filmske drame, komedije (ove su kod gledalaca najviše »palile«), pokoji kulturni film i mnogo toga što naliči današnjem filmskom žurnalu. Prvi kino-program sadržavao je na pr.: »I. dio: »Obitelj Durand na moru« (smiješno), II. dio: »Naprijed s glazbom« (projekcija u bojama), III. dio: »Na morskom žalu« (slika iz naravi), IV. dio: »Brodareva kćer« (dramska projekcija). Izvan programa:

»Dan plaćene nadnice« (vrlo zabavno i smiješno).

Prve su važne cijene bile: I. mjesto (naslonjači i sjedalice) 50 para, II. mjesto (klupe) 30 para. »Dječaci do 10 godina i vojnička momčad« uživali su povlasticu, plaćajući za I. mjesto 30, a za II. 20 para.

Sibenčani su oduševljeno prihvatili ovu kulturnu novinu, »slike koje se okreću«, a osobito su ih u kino vukli komičari, kao Max Linder. Sve veći posjet, pa nepodesnost kazališnog atrija, koji je prigodom kazališnih priredaba, plesova, koncerata i t. d. bio zatvoren za kino-predstave, učinili su to da su vlasnici adaptirali prostorije prizemlja i I. kata današnje kuće Zaninović u Ul. I. Pribislavića u dvoranu za kino, koja je imala i balkon. Kino je u ljetnoj sezoni radio u posebnoj paraki, podignutoj na obali pred »Hotelom de la Ville«.

Veliki interes za film stvorio je mogućnosti za još jedan kino, i on je proradio u Prvom svjetskom ratu u velikoj dvorani kazališta, kao njegovo poduzeće. Nakon toga rata i prve talijanske okupacije oba su ova poduzeća likvidirala, ali je zato Ivan Fulgosi 1921. g. uredio »Kino Tesla«, a s ostacima ostataka »Edisonkina« ureden je nešto kasnije, nakon raznovrsnih peripetija, »Kino Balkan« (Vendelin Oštrić i Rudolf Tilić), današnji »Kino Sloboda« (do Oslobođenja, u velikoj dvorani kazališta). Oba kina dobila su početkom tridesetih godina suvremenu ton-aparaturu.

Život prikazivan na ekranu bio je uzrok mnogih snova, ali i odlučnim gonom talenata. Mlada Sibenka Traini ostavila je početkom dvadesetih godina dućansku tesgu u trafici Bianchija se posveti filmu (koliko li je gorkih pičila radi svoje ljubavi za film progutala prije toga!). Danas u filmu djeluju Sibenčani Ante Nalis, kao priznati karakterni glumac, te mladi Kadrnka i Boris Tešija u filmskim studijama.

KARADORĐEVO ZVONO U ŠIBENIKU

Pod tim naslovom donio je sibeniski polutjednik »Hrvatska misao« 15. studenoga 1913. ovu vijest:

»Sutra će rumunjski profesor Nikola Jorga predati kralju Petru jedno historijsko zvono Karadorđa, kao dar rumunjske vlade. Zanimljivo je da jedno Karadorđevo zvono imamo i mi u Sibeniku. U zvoniku samostanske crkve sv. Lovre nalazi se jedno ovakvo zvono s natpisom »Cerkvi hrama Sobor svjatih arhangel u Beogradu posvjaštata zvono ovo Pravjetelstvujušti Sovjet Serbski mjesjaca marta ljeta 1808«. Izradio ga je mletački ljevač zvonova Ivan de Botta, bit će da je izrađeno pod nadzorom Dositeja Obradovića, a što nije poslano u Srbiju, valjda je uzrok što je Srbija iza Prvoga

ustanka bila opet pala pod Turčina.

Ne bi se moglo reći da je zvono rađeno pod nadzorom Obradovića, koji je tada bio »popečitelj« (ministar) prosvjete oslobođene Srbije, ali i težak bolesnik. Ali značajno je da je ovo zvono lijevano u vremenu kad su i Mleci i Dalmacija bili pod vladom Napoleona, koji je — do 1809. g. sigurno — imao dalekosežne planove na Balkanu i u vezi s ovima 1808. g. pravoslavnicima u Dalmaciji osigurao nezavisno vladništvo i za prvog episkopa postavio Venedikta Kraljevića. A Kraljević, dotada sarajevski episkop i bjegunac iz turske Bosne, istaknuti protivnik i Turaka i Austrije, došao je u Dalmaciju baš ove iste 1808. g. ravno iz Beograda.

B. D.

Godišnja skupština Crvenog križa

Postignuti veliki uspjesi na zdravstvenom prosvjeđivanju u našim selima

U prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća održana je 22. o. m. godišnja skupština Kotarskog odbora Crvenog križa, kojoj su, pored predstavnika narodne vlasti, političkih i društvenih organizacija, prisustvovali i predstavnici općinskog odbora Crvenog križa na području kotara Šibenik. Skupštini je prisustvovali i drug Pere Škarica, sekretar Kotarskog komiteta SKH.

U iscrpnom izvještaju koji je podnijela tajnica Kotarskog odbora Crvenog križa drugarica Lina Grubišić, podvučeni su uspjesi kao i nedostaci u radu odbora kroz protekli period.

U vezi decentralizacije koja je provedena i u organizacijama Crvenog križa, istaknuto je u izvještaju, iskrslo na pogrešna shvaćanja kod nekih općinskih odbora koji su smatrali suvišnim podržavati tijesnu vezu sa Kotarskim odborom. Na taj način ovaj odbor nije bio u mogućnosti da prati rad općinskih odbora i da im daje pomoć, kad je za to ona bila potrebna. Pitanje kadrova sa više smisla i zalaganja u radu, kao i pravovremeno ubiranje članarine jesu jedni od glavnih problema o kojima u buduću treba povesti više brige.

Još uvijek, kaže se u izvještaju, među najbolje organizacije spadaju one u gradu, dok su većina njih na kotaru u priličnoj mjeri pasivna. Pojedine mjesne organizacije malo su učinile u pravcu omasovljenja i populariziranja svojih organizacija. Ipak u tome najbolje rezultate postigle su one u Jezerima i Zatonu.

Ovaj odbor je ipak najviše napora uložio na zdravstvenom prosvjeđivanju naroda. I rezultati, koji su postignuti na tom području, veoma su dobri. Takav zamašan i uspješan rad je učinio da ovaj odbor spada među najbolje u našoj Republici. Održano je 312 zdravstvenih predavanja kojima je prisustvovalo 26 hiljada osoba. Također je održano niz takvih predavanja i preko razglasnih stanica, u osnovnim organizacijama SSRN, poduzećima i školama. U toku prošle godine organizirana je 31 zdravstvena liječnička ekipa, koja je posjetila 53 sela našeg kotara, gdje su vršeni besplatni pregledi stanovništva. Pored nekoliko uspješnih tečajeva za zdravstveno prosvjeđivanje seoske ženske omladine, završena su i dva tečaja prve pomoći za namještenike tvornice i valjaonice »Boris Kidrič«, kao i onaj za domaćice u Vodicama. Uspjehu ovog tečaja najviše je pridonijela dr. Ivanka Pintar-Milat. Tečaj je završilo 60 polaznica. Također je organizirano nekoliko sanitetskih tečajeva u nekim srednjim školama u gradu, a u 30 sela prikazivana su dva zdravstveno-propagandna filma, gdje je prisustvovalo preko 5000 osoba. Propagandni kinoautomobil Glavnog odbora Crvenog križa Hrvatske održao je 33 predstave od kojih 32 na selu. Interes za ove filmove bio je osobito dobar u zabačenim selima. Ukupno je prisustvovalo preko 8 hiljada odraslih i školske djece.

I u borbi protiv tuberkuloze postignuti su vidni rezultati. Tako je sekcija za borbu protiv tbc u suradnji s antituberkuloznim dispanzerom obišla velik broj sela na kotaru gdje je poduzela sve preventivne mjere kako bi spriječila daljnje širenje ove bolesti. Ovaj je odbor u »Tjednu borbe protiv tbc« posjetio tbc odjeljenje šibenske bolnice i tom prilikom, pored izvjesne količine maslaca, šećera i konzervirane ribe, poklonio na dar jedan ormar sa 150 raznih knjiga kao i tri društvene igre. Uza sva nastojanja ovog odbora da okupi što veći broj dobrovoljnih davalaca krvi, nije postignut neki značajniji uspjeh. U ovoj akciji još uvijek prednjače pripadnici naše Armije, kojima se ima zahvaliti što je velik broj bolesnika ostao na životu. Od poduzeća ističe se »V. Skorpić«, gdje se prijaviilo oko 120 radnika i namještenika.

Da bi se povela jača kontrola nad zdravstvenim stanjem stanovništva, Kotarski odbor je stao na stanovište da formira stanice Crvenog križa. Pored postojećih u gradu, osnovana je jedna takva i u Zatonu — prva na kotaru. Stanice Crvenog križa treba da imaju preventivni karakter.

One treba da postanu u buduću zarišta zdravstvenog prosvjeđivanja naroda.

Kotarski odbor je, istaknuto je u izvještaju, poveo brigu za rad podmlatka Crvenog križa, a naročito u pravcu zdravstvenog prosvjeđivanja, koji je ujedno osnovni i najvažniji zadatak. Taj zadatak se provodi preko zdravstvenih aktivata i higijenskih kućica u osnovnim i osmogodišnjim te putem kružoka u srednjim školama. Dosad je učlanjeno 5726 članova, što je sasvim nedovoljan broj. Za omasovljenje ove organizacije nisu se u dovoljnoj mjeri angažirali učitelji, koji bi trebali imati u vidu da svoj odgovorni zadatak ne će u cijelosti moći izvršiti, ako ne pokažu aktivnost i na zdravstvenom polju.

Poslije diskusije, gdje su neki diskutanti otkrili uzroke slabosti u radu na zdravstvenom prosvjeđivanju naroda, izabran je novi upravni odbor sa predsjednikom dr. Vjekoslavom Smolčićem na čelu. Zatim su doneseni zaključci, među kojima se zahtijeva da se u našim školama uvede higijena, kao obvezatni predmet. Na kraju je upućen pozdravni telegram Glavnom odboru Crvenog križa Hrvatske.

SPORTSKI ŽIVOT

DRUGA SAVEZNA NOGOMETNA LIGA

Šibenik - Napredak 1:4 (0:2)

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme toplo i malo vjetrovito. Teren dobar. Prvenstvena utakmica II. savezne lige. Napredak — Šibenik 4:1 (2:0). Gledalaca 1000. Sudac Lemešić iz Splita vrlo dobar. Strijelci: Petrović I. (11 m) u 26., Mihajlović u 42. i 52. i Tomić u 58. minuti za »Napredak«, a u 78. minuti igre Jelenković (11 m) za »Šibenik«.

SIBENIK: Bašić, Batinica, Jelenković, Bego, Iljadica, Tambaća, Stošić, Zjačić, Zorić, Đurić, Tedling.

NAPREDAK: Krstić, Perović, Petrović I., Ivković, Vulić, Petrović III., Ristić, Petrović II., Mitić, Mihajlović, Tomić.

Početak utakmice nagovještavao je da će gosti i iz Kruševca doživjeti težak poraz kao i nedjelju dana ranije oni iz Sapa. Sve do 25. minute »Šibenik« je snažno navaljivao, brzo se oslobađao lopte i često pucao. Gosti su u tom dijelu igrali podređenu ulogu, nikako se nisu mogli srediti. Sve linije kod domaćih odlično su funkcionirale, ali i pak zgoditaka nije bilo. Nekoliko oštirih udaraca upućeno je na vrata Krstića, koji je izvanredno obranio. U tom dijelu domaći su čak pogodili i mrežu, no sudac je taj zgoditak ispravno poništio. Međutim, 26. minuta igre značila je prekretnicu. Gosti su se srediili i sve do 10 minute pred kraj stalno opsjedali vrata »Šibenika«. Gotovo svi prodori

dolazili su s desne strane. Poslije jednog prekršaja Iljadice nad Tomićem sudac je pokazao na bijelu točku i Petroviću I. nije bilo teško da pogodi mrežu i da svoj tim dovede u vodstvo. Bilo je to upravo u 26. minuti. U 42. minuti slijedi jedan prodor gostiju koji preko Mihajlovića povisuju rezultat na 2:0. Dobivao se dojam kao da su domaći gotovo smalaksali. Minutu prije polaska na odmor ponovo izvođenje kazne s 11 metara. Petrović I. je snažno pucao, ali je lopta tek okrzla stativu s vanjske strane.

U II. poluvremenu gosti su potpuno nadigrali domaće, koji su slabo dodavali a još slabije pokrivali protivničke igrače. Navale za navalom gostiju stalno se redaju. U tom periodu (u 7. minuti) Mihajlović tuče oštro pod samu prečku — 3:0, a malo zatim Tomić postiže i četvrti zgoditak. Posljednjih 10 minuta domaći su nadmoćniji, ali im ništa ne polazi za rukom. U 33. minuti nakon jednog prekršaja u kaznenom prostoru gostiju Jelenković sa 11 metara smanjuje rezultat na 4:1. Ovim porazom »Šibenik« je izgubio i posljednju šansu da ostane u društvu drugoligaša.

Najbolji pojedinci kod »Napredka« bili su Petrović I., Petrović II., Ristić i Mihajlović, a kod domaćih su se istakli Tambaća, Jelenković i donekle Zorić

Uspjesi stolno-teniskog kluba „Mornar“

Od svog osnutka stolno-teniski klub »Mornar« iz Šibenika zabilježio je nekoliko lijepih uspjeha. U posljednje vrijeme odigrao je nekoliko susreta s ekipama na području Dalmacije i sve ih riješio u svoju korist. Tako je na početku ovog mjeseca gostovao u Splitu, gdje je igrao sa drugoplasiranom ekipom splitskog podsaveza »Dalmatinacem« i pobijedio ga s rezultatom 5:2.

Prošle nedjelje ekipa je učestvovala na četvero-meču u Dugom Ratu na koje msu pored »Mornara« igrale ekipe domaćeg »Orkana«, »Jugovinila« iz Kaštel Sućurca i »Velimir Skor-

pik« iz Šibenika. U međusobnim borbama, ne izgubivši ni jednu utakmicu, ekipa »Mornara« je zauzela prvo mjesto. Za ekipu su nastupili: Andrić II., Ivović, Validžić i Simović.

U idućoj nedjelji — 6. VI. u Šibeniku SD Mornar organizira turnir istih ekipa uz sudjelovanje svojih juniorskih ekipa. Turnir će se održati u sali SD Mornar. Svega nedjelju dana kasnije klub očekuje u Šibeniku uzvratni susret sa ekipom »Dalmatinca« iz Splita, a ima i još veći broj drugih ponuda za gostovanje.

I. Soljan

Povodom jednog neobičnog istupa

»E sad je već svega dosta! Ovo sa »Ženom vrag« prevršilo je svaku mjeru. Kakvo se to glu-po škralo, koje ima pretenzije da bude kritičar, uopće usuduje da onako piše o mojim predstavama. Otkuda njemu pravo da meni, koji sam svršio Akademiju za kazališnu umjetnost, postavljaj primjedbe i da kritikuje moje predstave. Bezobraznik jedan, tko je da je! Sad ću ja njemu pokazati, tako da mu ne će pasti na pamet više da napiše i jedne jedine riječi.«

Vjerujem (on to naravno ne će nikad priznati) da je Mirko Merle ovako mislio, kad se odlučio na svoj »ubistveni« napad na mene, napad koji je besumnje imao za cilj da me zauvijek ušutka ili, kako bi to on sigurno rekao, da me razgoliti pred javnošću. Da bi to postigao, on zbilja nije birao sredstva, odnosno riječi. Udario je zaista žestoko. Sve ono što sam napisao trebalo je satrti u prah i pepeo, a za to je najbolje moje kritike (neka mi drug Merle oprostite što sam se usudio ovu riječ napisati bez navodnika) proglasiti nestručnim, neskrupnim, neobjektivnim, nepoštenim. Pri tome svakako upotrebiti do krajinosti podcjenjivački, omalovažavajući ton, jer me treba napraviti i neobjektivnim. Da vidimo, kako je on to učinio.

Da bi neka konstatacija postala činjenicom, potrebna je svakako i njezina argumentacija. Evo konstatacija druga Merle: »... Povod mojoj »neskrupnosti« da se usudim odgovoriti »kritičaru« je opravdani revolt članova našeg kazališta o kojima kritičar neobjektivno i neskrupno improvizira«, ... prisiljen sam da reagiram na ono što smatram da je, pored nestručnosti, i neobjektivno«, ... u svojoj nestručnosti i neobjektivnosti uvrijedio je neke članove našeg kazališta, i t. d. Dakle u glavnom sve se vrti oko nestručnosti i neobjektivnosti. Da vidimo najprije čime drug Merle, argumentira svoje konstatacije o nestručnosti. Tome su sigurno trebali poslužiti svi oni krnji citati iz mojih osvrta, a prvenstveno moje primjedbe o komadima »Spletka i ljubav« i »Žena vrag« i karakterizacije pojedinih likova u »Ženi vrag«. Kad je riječ o stručnosti, moram napomenuti da nemam nikakve pretenzije da se prikažem nekim stručnjakom za kazalište, jer to i nisam, već samo običan građanin, kojeg zanima kazalište, koji prati njegov rad i koji je, zamoljen od uprave »Šibenskog lista«, pokušao da ono što misli o pojedinim predstavama stavi na papir. Nemam nikakve ambicije da ono što napišem treba da se smatra stručnom ocjenom i mora biti jedino tako i nikako drukčije, ali samim tim što je superiorno negirao bilo kakvu vrijednost i ozbiljnost mojih ocjena, drug Merle nije zbilja ništa dokazao. Zar od svega što sam napisao, pet-šest krnjih rečenica naduveno i proizvoljno tumačenih može za bilo koga što značiti? Kad je već upotrebio onako oštre izraze, onda im je

Atletska priredba na Poljani

Sportsko društvo »Galeb« organiziralo je 23. o. m. u čast rođendana maršala Tita atletsku priredbu koja je održana na Poljani maršala Tita.

U trčanju na 1500 m sudjelovalo je 7 trkača, a pobjedu je iznio električar Milan Vuletić u vremenu 4,32 minute. Velik broj gledalaca je s interesom pratilo trku, a na kraju je pobjednik toplo pozdravljen.

Bilo bi poželjno da se slične priredbe češće održavaju u našem gradu, jer bi one pridonijele populariziranju jedne korisne sportske grane kao što je do atletika.

drug Merle ipak trebao dati neko konkretno obrazloženje. Ovakvo, sumnjam da će ih itko uzeti ozbiljno.

Kako drug Merle argumentira svoje kategoričke navode o mojoj neobjektivnosti? Dozvolit će mi da najprije iznesem u čemu bi se po mom skromnom mišljenju ogledala neobjektivnost pisca osvrta na kazališne predstave. Svakako u tome, ako bi on, iz tko zna kakvih razloga, stalno davao negativna mišljenja o ostvarenjima izvjesnih redatelja ili glumaca, bez obzira na ono što ona zaslužuju, ili pak o ostvarenjima drugih stalno pozitivna. Da sam ja provodio takvu liniju, iz triju osvrta na kazališne predstave, koliko samih dosad napisao, ona bi svakako bila vidljiva i drugu Merli ne bi bilo nimalo teško da argumentira svoje tvrdnje. Zar možemo uzeti kao dokaze Merlino suho i okrnjeno citiranje mojih navoda o pojedinim ulogama u »Protekaciji« i »Spletci i ljubavi«? Svaki normalan čovjek zna da u svakoj predstavi ima i boljih i lošijih ostvarenja i svaki onaj, koji to osjeti, izreći će ili napisati svoje pozitivno, odnosno negativno mišljenje. Zar nam se na silu ne nameće misao da, prema drugu Merli, izricati o nekom ostvarenju negativno mišljenje znači biti neobjektivan, pa čak i »vrijedati neke članove kazališta«. Dakle trebalo bi o svakom pisati samo pozitivno, bez obzira da li to on zaslužuje, pa bi onda bilo objektivno. Zaišta, čudno shvaćanje objektivnosti! Možda su Merli kao glavni argument neobjektivnosti trebali poslužiti citirani navodi o ulogama Zvonka Jelačića i Neve Belamarić u »Protekaciji«. Ali tu je zaista postupio prilično nezgrapno. Poslije citiranja moje ocjene o Zvonku Jelačiću Merle kaže: »Kao kontrast igri Jelačića »kritičar« postavlja igru Neve Belamarić«. Ne znam kako je on uopće došao do toga da sam igru Neve Belamarić postavio kao kontrast igri Jelačića, kad u mom osvrta nema ama baš nikakve veze između njih dvoje. To tim više što sam neposredno poslije ocjene o Jelačiću napisao ovo: »Nasuprot njemu (tj. Z. Jelačiću) Kreše Zorić kao Mladen Đurić djelovao je vrlo prirodno i jednostavno, kakav je trebao i Svetislav (tj. Jelačić) da bude«. Dakle, ako sam nekoga postavio kao kontrast Jelačiću, onda je to mogao biti jedino Kreše Zorić. Ne znam čemu je Merli služila ovako nategnuta »argumentacija«. Neka mi oprostite što ću biti neškroman, pa si umišljati da je moja kritika Jelačića barem donekle pridonijela njegovom nastojanju da se oslobodi od nekih mana, što je došlo do izražaja u »Spletci i ljubavi«, a što sam u osvrta na ovu predstavu i istakao. Pošto je Jelačić glumac kojeg sam dosad sigurno najoštrije kritikirao, veoma bi me zanimalo čuti od njega kako je on shvatio moju kritiku: da li kao »vrijedanje« ili »napad«, kako bi to drug Merle htio prikazati.

A možda je i kao dokaz neobjektivnosti imalo poslužiti Merlino pisanje o ulozi Druitera u »Spletci i ljubavi«? Ovdje se uhvatio zbilja i nezahvalna posla. Nisam siguran da je s tim napravio uslugu Druiteru, ali sam siguran da će se publika, koja je gledala navedenu predstavu, prilično začuditi Merlinom kriteriju o ocjenjivanju pojedinih realizacija.

Dakle ostaju samo Merline gole tvrdnje o neobjektivnosti. Drugo i ne mogu biti, jer sam se baš nje najviše čuvao pri pisanju svojih osvrta. Najzad, tu je i publika, građanstvo koje gleda predstave. Zar se njima može servirati bilo što? Mnogi su, ne znajući da sam ja njihov pisac, razgovarali sa mnom o mojim osvrtima i, neka mi drug

Merle opet oprostite na neskrupnosti, svi su najviše isticali baš njihovu objektivnost. A za mene lično ipak je važnije što o njima misli naša javnost, nego drug Merle. Sumnjam da ih je itko shvatio kao »napad« i »vrijedanje« bilo koga. Zar iz njih izviri bilo kakve napadačke intencije? Ako bi se radilo o uvredama, za njih bi postojala mogućnost i krivične odgovornosti. Ako netko smatra uvredom to što njegovu realizaciju neke uloge ne smatram uspjelom, onda se tome možemo jedino čuditi. Ne pretendiram na to da svaka moja ocjena mora biti ispravna, ali ako je neispravna, onda to može biti jedino posljedica netočnog mišljenja, a ne namjere da nekoga uvrijedim. To tim više što znam teške uslove pod kojima rade članovi našeg kazališta i njihove pozitivne napore i zato ih poštujem.

Na kraju se mogu jedino upitati: čemu je trebao poslužiti donkihotski podvig druga Merle.

NAPOMENA UREDNIŠTVA:

Pisac se odazvao na našu molbu da piše kritičke osvrte na predstave Narodnog kazališta. Njegova je stvar da li će se potpisivati punim imenom, a kako uredništvo nije na tome insistiralo, pisac se potpisivao s inicijalima. Ne ulazeći u pitanje da li su objavljene kritike dovoljno stručne redakcija smatra, da nema razloga sumnji u pokušaj pisca da, prema svom znanju i shvaćanju, bude objektivan u ocjenjivanju rada i napora kolektiva našeg kazališta. Neslaganja s ocjenama i pogledima pisca može svatko iznositi na stupcima našeg lista, sa punim potpisom, ili s inicijalima, ili pod pseudonimom. Jer za raspravu o nečemu najvažnije je ono što se piše i kako se piše. Smatramo da zdrava kritika i polemika o radu Narodnog kazališta u Šibeniku može pridonijeti još boljem radu njegova kolektiva.

OBAVIJEST

»Putnik« iz Šibenika priređuje vlastitim autobusom svoj prvi ovogodišnji izlet u Trst.

Polazak iz Šibenika je 16. VI. ujutro, a dolazak u Rijeku istog dana navečer. Sutradan tj. 17. VI. prisustvovat će se mototrkama u Opatiji. U Pulu se stiže 18. VI., gdje se ostaje nekoliko sati u razgledavanju gradskih znamenitosti a zatim se vraća u Trst, gdje se ostaje 2 dana.

Predbilježbe i predaja dokumenata za kolektivni pasož vrši se do 1. VI.

Za sva obavještenja obratiti se uredu »Putnika« - Šibenik.

JAVNA ZAHVALA

Budući da nam je nemoguće da se pojedinačno zahvalimo svima onima koji su izrazili svoje saučestje prilikom smrti naše mile i neprežaljene majke, sestre, punice i babe

Jovanke ud. Merlak rođ. Njeguš to ovim putem toplo zahvaljujemo. U prvom redu liječnicima Opće bolnice u Šibeniku dr. Antonietti Monti-Cvijetković i dr. Veljku Cukrov kao i čitavom osoblju njihovog odjeljenja, koji su se zalagali da pokojnici za vrijeme liječenja pomognu i tako olakšaju njene boli. Nadalje toplu hvala svima koji su saučestvovali u našoj tuži i posjećivali milu pokojnicu. Osobito zahvaljujemo obitelji Vice Matačić na svim prijateljskim ulogama u našoj velikoj boli, kao i građanstvu koje je našu pokojnicu ispratilo do vječnog počinjaka.

Ožalošćene obitelji Merlak, Marušić i Nakić

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.